

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

SO-III.431.13.2019

Olsztyn, 30 października 2019 r.

Pan
Sławomir Ambroziak
Wójt Gminy Jedwabno
ul. Warmińska 2
12-122 Jedwabno

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Gminy Jedwabno (NIP 7450005403, REGON 000535623) z siedzibą przy ul. Warmińskiej 2, 12-122 Jedwabno, w którym mieści się Urząd Stanu Cywilnego w Jedwabnie.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Sławomir Ambroziak - Wójt Gminy Jedwabno, który sprawuje tę funkcję od 8 grudnia 2014 r. (*akta kontroli s. 29*).

Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie jest Pani Elżbieta Katarzyna Koperska, zatrudniona na tym stanowisku od 5 września 2014 r. (*akta kontroli s. 29*).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1) Magdalena Michalczevska – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 69/2018 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.904.2019 z 20 września 2019 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli s. 27*)

2) Anna Chojnowska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 5/2015 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.903.2019 z 20 września 2019 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli s. 28*).

Kontrolę przeprowadzono w dniu 4 października 2019 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 1/2019.

Przedmiotem kontroli była realizacja w okresie od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2019 r. przez Urząd Stanu Cywilnego w Jedwabnie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 6 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia

28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2224 ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 10 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli poczyniono następujące ustalenia:

1. Organizacja Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie.

Zgodnie z obowiązującym w okresie objętym kontrolą Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Jedwabno, ustanowionym zarządzeniem Wójta Gminy Jedwabno Nr 133/2018 z 28 grudnia 2018 r. oraz obecnie obowiązującym Nr 10/2019 z 22 stycznia 2019 r., Urząd Stanu Cywilnego realizował zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w obszarze rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk. Ponadto do zakresu zadań Zastępcy Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie należały również m.in. zadania gminy związane z prowadzeniem spraw kadrowych oraz spraw socjalnych urzędu gminy (*akta kontroli s. 31*).

Zadania w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk realizuje Pani Elżbieta Katarzyna Koperska, pełniąca funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie, zatrudniona na tym stanowisku od 5 września 2014 r. Z ustaleń kontroli wynika, że wymieniona osoba posiada odpowiednie wykształcenie i staż pracy w administracji publicznej, przez co spełnia wymogi co do zatrudnienia na ww. stanowiskach określone w art. 8 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (dalej jako „p.a.s.c.”). W czasie nieobecności Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie zadania dotyczące rejestracji zdarzeń w Bazie Usług Stanu Cywilnego realizuje Wójt (*akta kontroli s. 34-35*).

Warunki lokalowe – Lokal urzędu stanu cywilnego składa się łącznie z 2 pomieszczeń: pokoju pracy zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego, gdzie przyjmowani są interesanci oraz odrębnego pomieszczenia, pełniącego funkcję archiwum urzędu stanu cywilnego. Uroczystości zawarcia związku małżeńskiego przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego odbywają się w sali konferencyjnej urzędu, która zapewnia udzielenie ślubu w formie uroczystej (*akta kontroli str. 41-51*).

Akta zbiorowe i księgi stanu cywilnego przechowywane są w oddzielnym pomieszczeniu, które znajdują się tuż obok pokoju pracy zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego – w archiwum urzędu stanu cywilnego. Księgi i akta znajdują się w drewnianych szafach.

Księgi stanu cywilnego przechowywane są zgodnie z art. 128 ust. 2 Prawo o aktach stanu cywilnego. Wszystkie księgi oprawione są w twarde oprawy, a ich stan techniczny jest dobry.

Akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepełnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów. Dokumenty w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw i zgonów), które nie były gromadzone jako dokumenty elektroniczne zostały oznaczone numerem i datą sporządzenia aktu, zgodnie z § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1904).

2. Sporządzanie aktów stanu cywilnego.

2.1. Akty urodzenia.

W okresie objętym kontrolą sporządzono 11 aktów urodzenia. Badaniem kontrolnym objęto 5 wybranych spraw. Z ustaleń kontroli wynika, iż badane akty sporządzone zostały na podstawie dokumentów zagranicznych w trybie art. 104 p.a.s.c. (transkrypcja). Podstawą wpisania do rejestru stanu cywilnego były oryginalne akty zagraniczne, wraz z ich tłumaczeniem na język polski lub odpis wielojęzyczny. Dokumenty te zostały włączone do akt zbiorowych. W sporządzonych aktach stanu cywilnego, w rubryce „Adnotacje” prawidłowo wpisywano informację o podstawie prawnej sporządzenia aktu. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową.

Pisownia nazw własnych zgodnie z żądaniem wnioskodawców była dostosowana do reguł pisowni polskiej (*akta kontroli str. 63,66*).

2.2. Akty małżeństw.

W okresie objętym kontrolą sporządzono 22 akty małżeństwa: 21 w trybie zwykłym oraz 1 akt w trybie szczególnym (art. 104 p.a.s.c.). Badaniem objęto 11 wybranych aktów.

Ustalono, że w przypadku ślubów udzielanych przez Zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie akty małżeństwa sporządzono na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. Oświadczenia zostały przyjęte w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej jako k.r.o.). Oświadczenia zostały przyjęte w sposób prawidłowy, a akty małżeństwa zostały sporządzone z zachowaniem terminu określonego w art. 86 ust. 1 p.a.s.c. W przypadku małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 k.r.o. (ślub konkordatowy) podstawą sporządzenia aktów małżeństw zgodnie z p.a.s.c. były każdorazowo zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wykluczających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Dokumenty te dostarczono do urzędu stanu cywilnego w terminie określonym w art. 8 § 3 k.r.o. Na zaświadczeniach potwierdzono daty dostarczenia przez duchownego dokumentu do Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie. W przypadku transkrypcji aktu małżeństwa na podstawie art. 104 p.a.s.c. (akt nr 2817032/00/AM/2019/223246) podstawę wpisania aktu do polskiego rejestru stanu cywilnego stanowił oryginalny dokument zagraniczny wraz z urzędowym tłumaczeniem na język polski, który Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie włączył do akt zbiorowych. Przy sporządzeniu aktu w rubryce „Adnotacje” Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie prawidłowo wpisał podstawę prawną sporządzenia aktu (*akta kontroli s. 11,64, 66-67*).

2.3. Akty zgonu.

W okresie objętym kontrolą w USC w Jedwabnie sporządzono 16 aktów zgonu w trybie zwykłym (bieżąca rejestracja). Badaniem kontrolnym objęto 8 wybranych spraw. Na tej podstawie ustalono, że wszystkie akty zgonu sporządzono w terminie określonym w art. 92 ustawy p.a.s.c., po dostarczeniu przez zgłaszającego zgon karty zgonu oraz na podstawie protokołu zgłoszenia zgonu. Wszystkie zbadane akty zostały sporządzone prawidłowo (*akta kontroli s. 11,64,67*).

3. Zmiany w aktach stanu cywilnego.

W okresie objętym kontrolą Zastępca Kierownika USC w Jedwabnie wykonał na wniosek lub z urzędu łącznie 17 czynności materialno-technicznych, nieskutkujących sporządzeniem aktu stanu cywilnego (teczka USC.5352). Badaniem objęto 7 wybranych spraw:

- sprostowanie aktu stanu cywilnego na podstawie art. 35 p.a.s.c. – 2 wybrane sprawy,
- uzupełnienie aktu na podstawie art. 37 p.a.s.c. – 5 wybranych spraw.

Sprostowania i uzupełnienia aktów dokonane były na wniosek albo z urzędu. W przypadku dokonania czynności z urzędu Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie informował osobę, której akt dotyczy, o zamiarze sprostowania lub uzupełnienia (chyba że dotyczyło aktu osoby zmarłej) i na tę okoliczność sporządzał stosowne oświadczenie. Po uzupełnieniu lub sprostowaniu aktu urzędnik wydawał wnioskodawcom odpis zupełny aktu.

We wszystkich zbadanych sprawach do aktów stanu cywilnego zostały naniesione stosowne wzmianki dodatkowe.

Ponadto zbadano sposób przyjęcia oświadczenia małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa, złożonego w trybie art. 59 k.r.o. (sprawa nr USC.5363.1.2019). W okresie kontrolnym Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie przyjął jedno takie oświadczenie. Weryfikacja ww. sprawy wskazuje, iż oświadczenie o powrocie do nazwiska po rozwodzie zostało przyjęte przez Zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie w sposób prawidłowy, na podstawie sporządzonego protokołu,

zawierającego wszystkie wymagane elementy. Oświadczenie o powrocie do nazwiska zostało złożone przed upływem trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. W akcie małżeństwa Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie naniósł stosowną wzmiankę w tym zakresie oraz zaktualizował rejestr PESEL.

Weryfikacji poddano również oświadczenie o uznaniu ojcostwa (sprawa nr USC.5355.1.2018). W okresie kontrolnym Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie przyjął jedno oświadczenie o uznaniu dziecka. Na tej podstawie powyższej sprawy ustalono, iż czynności uznania ojcostwa przed Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie została dokonana prawidłowo, zgodnie z przepisami k.r.o. i ustawy p.a.s.c. Zaświadczenia o uznaniu ojcostwa zostało wydane, na pisemny wniosek obojga rodziców dziecka.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień (*akta kontroli s. 11, 64*).

4. Wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego oraz innych zaświadczeń określonych w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

W okresie objętym kontrolą złożono 313 wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego (teczka nr USC.5362). Weryfikacji poddano 50 spraw (15,97% wszystkich). Kontroli poddano po 25 spraw z 2018 r. i 2019 r.

W 11 sprawach wydanie odpisu nastąpiło za pobraniem opłaty skarbowej. Odpisy wydawane były osobom uprawnionym na podstawie pisemnego wniosku, na którym wnioskodawca kwitował odbiór odpisu. W tym zakresie nie stwierdzono błędów, jednakże w jednej sprawie nr USC.5362.145.2018 odpis aktu zgonu został odebrany przez osobę nie posiadającą pisemnego upoważnienia do odbioru odpisu. Niemniej była to synowa wnioskodawczynie, która wraz z nią była obecna przy składaniu wniosku. Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie wnioskodawczynie ustanie upoważniła ją do odbioru odpisu. Powyższe stanowiło uchybienie, które nie wpłynęło na prawidłową realizację zadań, a stwierdzone uchybienie nie wywołało skutków.

Nadmienić jednak należy, że istnienie pełnomocnictwa powinno zostać wykazane jego załączeniem do akt sprawy, lub też w przypadku istnienia pełnomocnictwa domniemanego, wynikającego z art. 33 § 4 k.p.a wskazane przez organ administracji publicznej chociażby w formie odpowiedniej adnotacji zamieszczonej w aktach sprawy (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 13 marca 2006 r., sygn. akt II SA/Wa 2194/05, publ. na stronie: orzeczenia.nsa.gov.pl).

Ponadto kontroli poddano 3 wybrane sprawy z zakresu wydawania zaświadczeń:

- zaświadczenia o stanie cywilnym - 1 sprawa z teczki USC.5364 z 2018 r. (nr 2),
- zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo - 2 sprawy z teczki USC.5360 z 2019 r. (nr 1 i 2).

Wydanie ww. zaświadczeń przez USC w Jedwabnie odbyło się prawidłowo. Nie wniesiono w tym zakresie żadnych uwag czy też zastrzeżeń (*akta kontroli s. 81*).

5. Przenoszenie aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 30 z 219 aktów sporządzonych w księgach stanu cywilnego i przeniesionych do rejestru stanu cywilnego (BUSC), co stanowiło 13,69% wszystkich zmigrowanych aktów.

Na tej podstawie ustalono, że akty były przenoszone prawidłowo. Podczas migracji aktów do rejestru stanu cywilnego uzupełniono dane pod aktem, natomiast w akcie papierowym odnotowano wzmiankę o przeniesieniu tego aktu do rejestru.

W badanej próbie stwierdzono jednostkowy przypadek, w którym przy akcie nr 2817032/00/AU/1968/533940 (nr historyczny: 48/1968) stwierdzono, że podczas migracji aktu Zastępca Kierownika Urzędu stanu Cywilnego w Jedwabnie błędnie zmigrował przypisek o dacie zawarcia związku małżeńskiego (jako datę zawarcia związku małżeńskiego wprowadzono 24.08.1989 r. zamiast 24.06.1989 r.). Skutkowało to koniecznością usunięcia tego przypisku i kolejnego przypisku o rozwiązaniu małżeństwa oraz ich ponownego naniesienia ze wskazaniem poprawnych dat. Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie usunął niewłaściwe

przypiski oraz naniósł nowe tuż po przeprowadzeniu kontroli, jeszcze przed przygotowaniem projektu wystąpienia. Powyższe ustalono na podstawie weryfikacji aktu w rejestrze stanu cywilnego (BUSC). W ocenie kontrolujących powyższe uchybienie nie wywołało negatywnych skutków, a uchybienie to zostało niezwłocznie wyeliminowane (*akta kontroli s. 58-61,65*).

6. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach zmiany imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie wydał jedną decyzję o zmianie nazwiska (sprawa nr USC.5355.2.2018). Zbada decyzja była zgodna z żądaniem strony wnioskującej.

Na podstawie analizy akt ww. sprawy ustalono, że dotyczyła ona zmiany nazwiska na wniosek strony, która wystąpiła o zmianę nazwiska po rozwodzie na nazwisko rodowe noszone przed zawarciem małżeństwa. Stronie upłynął okres 3 miesięcy na złożenie oświadczenia o powrocie do nazwiska, dlatego też wystąpiła o jego zmianę w trybie administracyjnym. Ustalenia dokonane na podstawie akt powyższej sprawy potwierdzają, iż wniosek zawierał uzasadnienie wskazujące na ważne względy uzasadniające zmianę. Do wniosku o zmianę nazwiska wnioskodawczyni załączyła potwierdzenie opłaty skarbowej w wysokości 37 zł za wydanie decyzji w sprawie, wniesionej na konto organu. Decyzja zawierała elementy określone w art. 107 § 1 i 3 k.p.a., w tym prawidłowe pouczenie o prawie do wniesienia odwołania oraz o rygorze natychmiastowej wykonalności. W powołaniu podstawy prawnej Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie zamieścił art. 4 ust. 1 w związku z art. 9 i art. 12 ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz art. 104 i art. 107 k.p.a. Należy w tym miejscu podkreślić, że podstawę prawną orzeczenia o zmianie imienia lub nazwiska stanowi wyłącznie przepis prawa materialnego. Przepisy prawa procesowego, wskazujące na załatwianie spraw przez wydanie decyzji (art. 104 k.p.a.) oraz wymieniające elementy decyzji (art. 107 k.p.a.) nie muszą być powołane (*akta kontroli s. 52*). Powyższe nie miało jednak żadnego wpływu na wydaną decyzję.

Ponadto stwierdzono, iż zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie przesłał powyższą decyzję kierownikom urzędów stanu cywilnego właściwym do naniesienia wzmianek w aktach stanu cywilnego (urodzenia oraz małżeństwa) oraz zaktualizowania rejestru PESEL, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony jest rejestr stanu cywilnego.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z wyeliminowaniem powstałego uchybienia, w zakresie migracji aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Sławomir Sadowski
W I C E W O J E W O D A
Warmińsko-Mazurski